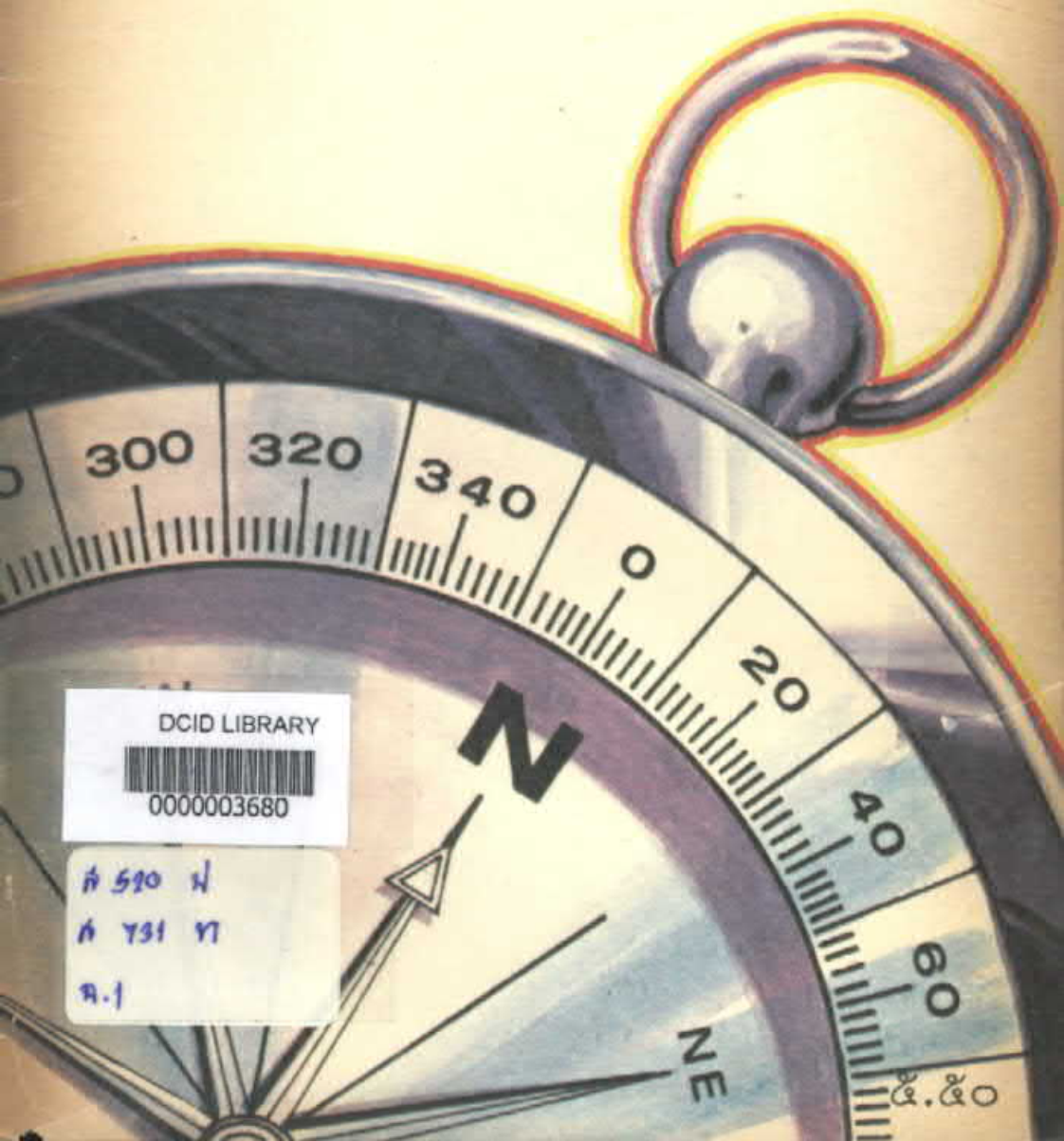

ทิศ

พื้ชอย่างแบบเรือน
ฐานยั้พัตนากานังตือ

DCID LIBRARY

0000003680

ค 510 ฟ

ค 731 ท

ค.1

หนังสือส่งเสริมการอ่าน
ระดับประถมศึกษา

เรื่อง

ทิศ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

พิมพ์ครั้งที่สาม 5,000 เล่ม

พ.ศ. 2527

ปกกระดาษราคาเล่มละ 5.50 บาท
(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

จัดพิมพ์โดยองค์การค้ำของคุรุสภา
พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
52 ถนนลาดพร้าว บางกะปิ กรุงเทพมหานคร
มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง อนุญาตให้ใช้หนังสือในโรงเรียน

ด้วยกรมวิชาการได้จัดทำหนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “ทิศ”
สำหรับระดับประถมศึกษาชั้น กระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณา
แล้ว อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้นในโรงเรียนได้

ประกาศ ณ วันที่ 28 พฤษภาคม 2522

(นายสมาน แสงมลี)

รองปลัดกระทรวง รักษาการแทน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

วันที่ 16 ต.ค. 2544	ท.1
เลขทะเบียน ก 04052	
เลขใบทะเบียน ก 520 ม	

ก ๗๗ ท

คำนำ

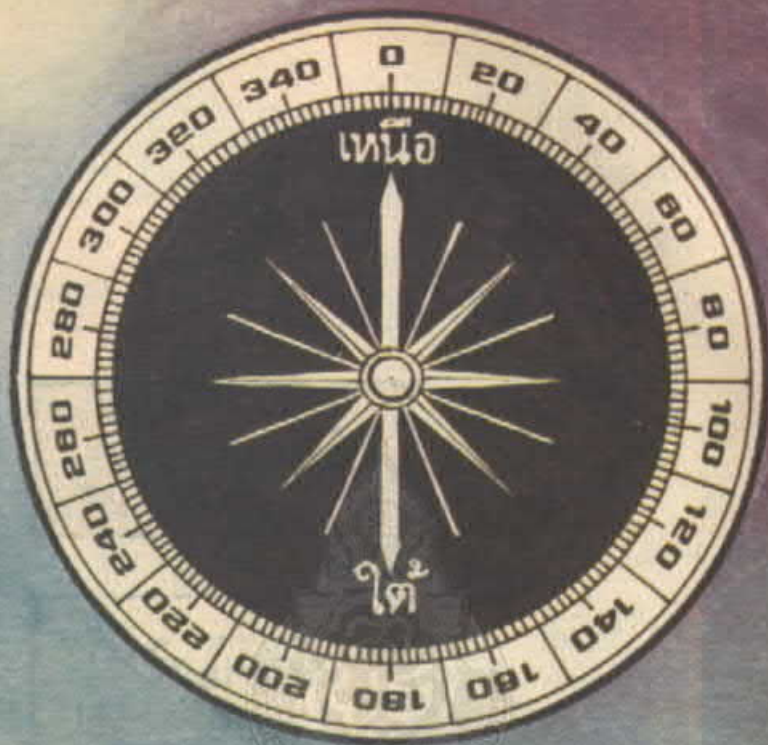
หนังสือส่งเสริมการอ่านเรื่อง “ทศ” นี้ นางสาวสิรินทร์ ช่างโชติ เป็นผู้แต่งขึ้น และกระทรวงศึกษาธิการได้แต่งตั้งให้นางสาวธรรมบุญ โรจนะบุรานนท์ เป็นผู้ตรวจ เป็นเรื่องสุดท้ายของหนังสือส่งเสริมการอ่านเพื่อสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในชุด “สิ่งน่ารู้เบื้องต้น” ซึ่งประกอบด้วยเรื่องต่างๆ รวม ๘ เรื่อง คือ ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ดวงดาว แผ่นดินที่เราอยู่ อากาศรอบตัวเรา น้ำกินน้ำใช้ และทศเป็นเรื่องที่เขียนง่ายๆ ใช้ภาพประกอบมาก กรมวิชาการจึงหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่เด็กในระดับประถมศึกษา ทั้งในด้านเนื้อหาสาระและความเพลิดเพลิน

(นายเอกวิทย์ ณ ถลาง)

อธิบดีกรมวิชาการ

พฤษภาคม ๒๕๒๒

เข็มทิศชี้ทิศเหนือ และ ทิศใต้
ปลายข้างหนึ่งชี้ทิศเหนือ
ปลายอีกข้างหนึ่งชี้ทิศใต้
ทิศเหนืออยู่คนละด้านกับทิศใต้

ทิศสำคัญมีสี่ทิศ
ได้แก่ ทิศเหนือ
ทิศใต้
ทิศตะวันออก
ทิศตะวันตก

ทิศเหนือ

ทิศใต้

ทิศตะวันออก

ทิศตะวันตก

ทิศเหนืออยู่ในแนวเดียวกันกับทิศใต้

ทิศเหนืออยู่คนละด้านกับทิศใต้

ทิศตะวันออกอยู่ในแนวเดียวกันกับทิศตะวันตก

ทิศตะวันออกอยู่คนละด้านกับทิศตะวันตก

ถ้าหันหน้าไปทางทิศตะวันออก

ทิศเหนือจะอยู่ทางซ้ายมือ

ทิศใต้อยู่ทางขวามือ

เข็มทิศ คือ เข็มแม่เหล็กอันเล็ก ๆ
ในหน้านี้มีเข็มทิศสามอัน
เข็มทิศสามอันนี้ชี้ในแนวทางเดียวกัน
ปลายข้างหนึ่งของเข็มทิศทั้งสามชี้ทิศเหนือ
และอีกข้างหนึ่งชี้ทิศใต้
เข็มทิศทุกอันชี้ทิศเหนือและทิศใต้เสมอ

ทิศเหนือ

ทิศตะวันตก

ทิศตะวันออก

ทิศใต้

ทิศเหนืออยู่ตรงไปทางขั้วโลกเหนือ
ทิศใต้อยู่ตรงไปทางขั้วโลกใต้
ทิศตะวันออกอยู่ตรงไปทางดวงอาทิตย์ขึ้น
ทิศตะวันตกอยู่ตรงไปทางดวงอาทิตย์ตก

ดวงอาทิตย์ขึ้นเวลาเช้า
ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออก
ถ้าเราเห็นดวงอาทิตย์ขึ้นด้านใด
ด้านนั้นคือทิศตะวันออก

ในเวลากลางวัน เราเห็นดวงอาทิตย์
ลอยข้ามท้องฟ้า จากทิศตะวันออก
ไปทิศตะวันตก
ดวงอาทิตย์ตกเวลาเย็น
ดวงอาทิตย์ตกทางทิศตะวันตก

เวลาเช้า เงายาว ชี้ไปทางทิศตะวันตก
 เวลาสาย เเงสั้น ชี้ไปทางทิศตะวันตก
 เวลาบ่าย เเงสั้น ชี้ไปทางทิศตะวันออก
 เวลาเย็น เเงยาว ชี้ไปทางทิศตะวันออก
 ถ้าดูเงา ก็จะมีรู้ทิศ

นักเรียนเคยเห็นรุ้งบ้างหรือไม่
รุ้งมีเจ็ดสี เกิดขึ้นบนท้องฟ้า หลังฝนตก
ในเวลาเช้า รุ้งขึ้นทางทิศตะวันตก
ในเวลาเย็น รุ้งขึ้นทางทิศตะวันออก
ถ้าดูรุ้ง ก็จะมีรุ้ง

บางคนเชื่อว่ามีเทวดาประจำอยู่ที่ทิศทั้งสี่
เทวดาเหล่านั้นคอยดูแลโลกให้เรียบร้อย
ไม่มีใครเคยเห็นเทวดา

เราเห็นแต่ภาพเขียนเทวดาตามผนังวัด
หรือในหนังสือ

บางคนเชื่อว่าเทวดา คือธรรมชาติ
เพราะธรรมชาติทำอะไรได้มากมาย
หลายอย่างเหมือนเทวดา

ในเวลากลางคืน เราหาทิศจากดวงดาวในท้องฟ้า
ดาวเหนือขึ้นอยู่ทางทิศเหนือ ไม่เปลี่ยนที่เลย
เราหาทิศเหนือได้ โดยดูดาวเหนือ

ในท้องฟ้ากลางคืน มีกลุ่มดาวหลายกลุ่ม
กลุ่มดาวหาได้ง่าย และมีชื่อต่าง ๆ กัน
เช่น ดาวจระเข้ ดาวเต่า ดาวสิงห์ เป็นต้น
ดาวจระเข้ และดาวสิงห์ ขึ้นอยู่ใกล้ดาวเหนือ
เราเรียนรู้เรื่องกลุ่มดาว เพื่อหาทิศในเวลา
กลางคืน

เราหาทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และ
ทิศตะวันตก ได้หลายวิธี ได้แก่

หนึ่ง ใช้เข็มทิศ

สอง ดูดวงอาทิตย์ขึ้นและตก

และสาม ดูดาวเหนือ

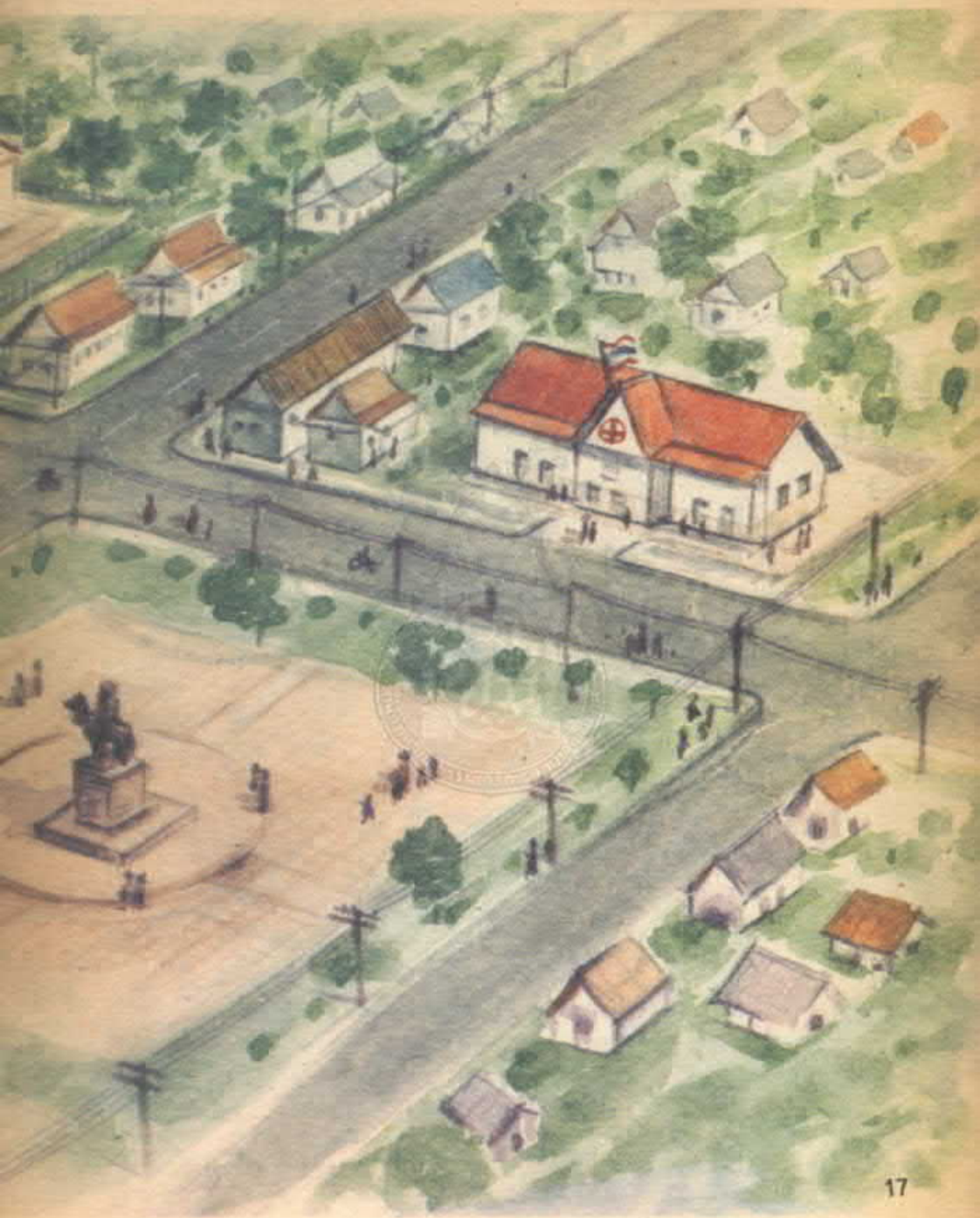
ทิศช่วยให้เรารู้ที่ตั้งของโรงเรียน
 ทิศช่วยให้เรารู้ที่ตั้งของโรงพยาบาล
 ทิศช่วยให้เรารู้ที่ตั้งของวัด และเจดีย์
 ทิศช่วยให้เรารู้ที่ตั้งของอนุสาวรีย์
 ทิศช่วยให้เรารู้ที่ตั้งของสถานที่ต่าง ๆ

ถ้าเรารู้ทิศเหนือ ทิศใต้ ทิศตะวันออก และ
ทิศตะวันตก

เราก็จะบอกได้ว่า โรงเรียนอยู่ทางทิศเหนือ
อนุสาวรีย์อยู่ทางทิศใต้

โรงพยาบาลอยู่ทางทิศตะวันออก
และวัดอยู่ทางทิศตะวันตก

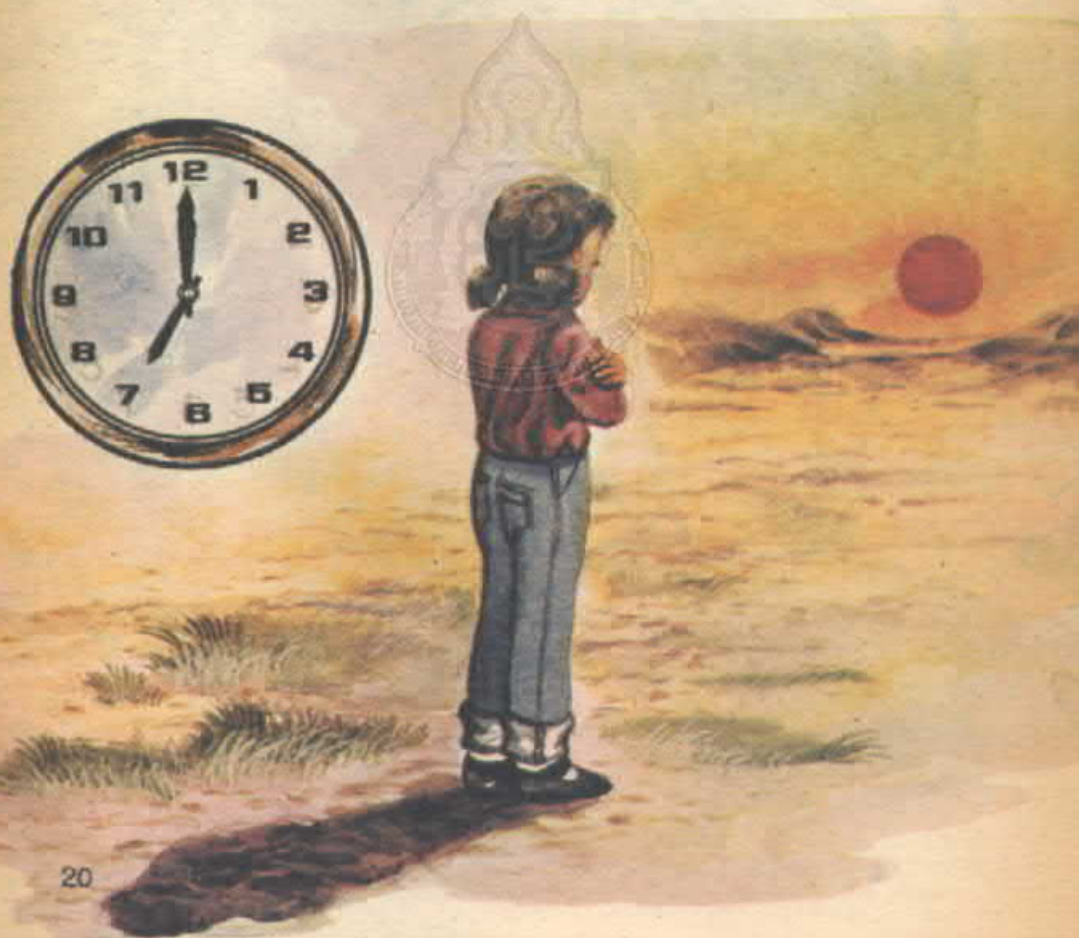

นาฬิกาบอกเวลาเป็น ชั่วโมง นาที และ วินาที

เราดูนาฬิกาเพื่อหาเวลา

ทิศช่วยบอกเวลาได้เหมือนกัน
เมื่อดวงอาทิตย์ลอยอยู่ในท้องฟ้า
ทางทิศตะวันออก
และเงาของเราจะไปทางทิศตะวันตก
เราบอกได้ว่า เวลานั้นเป็นเวลาเช้า

เมื่อดวงอาทิตย์ลอยสูงขึ้นไปอีกในท้องฟ้า
ทางทิศตะวันออก
และเงาของเราสั้นลงไปกว่าเดิมทาง
ทิศตะวันตก
เราบอกได้ว่า เวลานั้นเป็นเวลาสาย

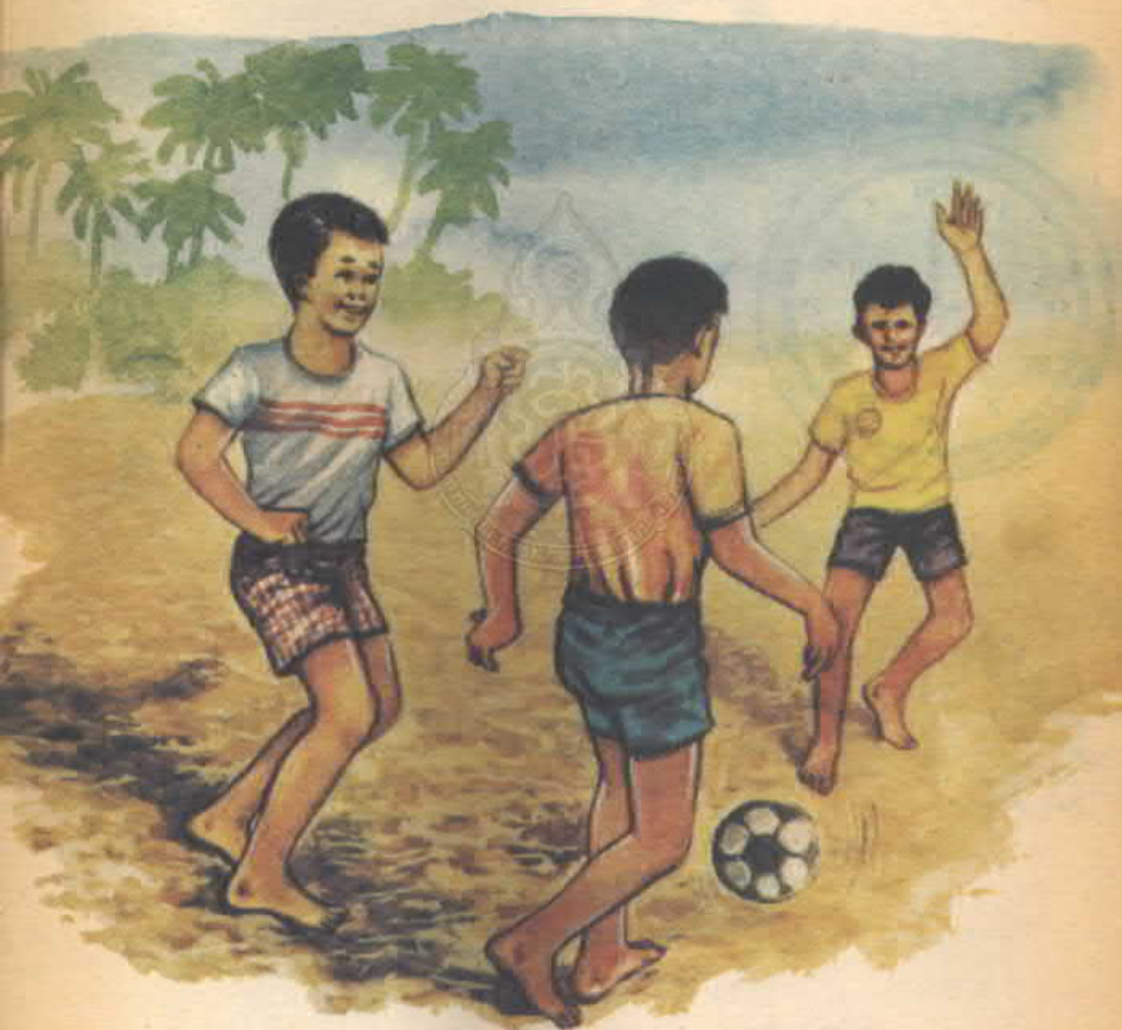

เมื่อดวงอาทิตย์ลอยอยู่ตรงศีรษะ
เงาของเราทับตัวเราพอดี
เราบอกได้ว่า เวลานั้นเป็นเวลาเที่ยงวัน

เมื่อดวงอาทิตย์ลอยอยู่ในท้องฟ้า
ทางทิศตะวันตก
และเงาของเรายาวไปทางทิศตะวันออก
เราบอกได้ว่า เวลานั้นเป็นเวลาบ่าย

เมื่อดวงอาทิตย์ลอยอยู่ใกล้ขอบฟ้า
ทางทิศตะวันตก
และเงาของเรายาวมาก ชี้ไปทางทิศตะวันออก
เราบอกได้ว่า เวลานั้นเป็นเวลาเย็น

เมื่อเราเดินทาง ต้องรู้จัก
เราต้องรู้ว่า ทางไหนคือทิศเหนือ
ทางไหนคือทิศใต้ ทางไหนคือทิศตะวันออก
และทางไหนคือทิศตะวันตก
เราจึงจะเดินทางถึงที่หมาย

เดินเรือในทะเล ต้องรู้ทิศ
ต้องรู้ว่า ทางไหนคือทิศเหนือ
ทางไหนคือทิศใต้ ทางไหนคือทิศตะวันออก
และทางไหนคือทิศตะวันตก
จึงจะเดินทางถึงที่หมายได้ถูกต้อง

คำใหม่

กลุ่มดาว	ทิศใต้
เข็มทิศ	ทิศเหนือ
ชั่วโลกใต้	เทวดา
ชั่วโลกเหนือ	นาที
คนละด้าน	นาฬิกา
เจตีย์	แนวเดียวกัน
ชั่วโมง	ภาพเขียน
ดาวจระเข้ (กลุ่มดาว)	แม่เหล็ก
ดาวเต่า (กลุ่มดาว)	รัง
ดาวเหนือ	โรงพยาบาล
เดินเรือ	วินาที
ทิศตะวันตก	สถานที่
ทิศตะวันออก	อนุสาวรีย์

เติมคำ

1. ทิศสำคัญมีสี่ทิศ ได้แก่ ทิศ ทิศ
ทิศ และทิศ
2. เวลาเช้า เที่ยงวัน ไปถึงทางทิศ เวลาเที่ยง
ดวงอาทิตย์อยู่ตรงศีรษะ เวลาเย็น เที่ยงวัน ไปถึงทาง
ทิศ
3. ดวงอาทิตย์ขึ้นเวลาเช้า ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศ
.....
4. ดวงอาทิตย์ตกเวลาเย็น ดวงอาทิตย์ตกทางทิศ
.....
5. ในเวลากลางคืน ไม่มีดวงอาทิตย์ เราหาทิศเหนือ
ได้จาก
6. เราจะหาที่ตั้งของโรงเรียน โรงพยาบาล วัด
อนุสาวรีย์ และที่อื่น ๆ ได้ง่าย ถ้าเรารู้

หนังสือส่งเสริมการอ่านชุดสิ่งน่ารู้เบื้องต้น

1. ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์
2. ดวงดาว
3. แผ่นดินที่เราอยู่
4. อากาศรอบตัวเรา
5. น้ำกินน้ำใช้
6. ทิศ

พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว

นายก่อธ สิริกุล ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

๒๕๒๒ : ๒๓ - ๒๔ (๒)